

Weidevogelbeheer

Beheerpakketten Agrarisch Natuur- & Landschapsbeheer 2022

Versie: 1 september 2021 (Wijzigingen voorbehouden)

Weidevogelbeheer is maatwerk, daarom willen we ook de komende periode weer graag samenwerken met onze deelnemers die vanuit hun intrinsieke motivatie de weidevogel beschermen en een warm hart toedragen.

De populatie staat onder druk. We hebben niet alles in de hand, maar met onze deelnemers kunnen we wel een zo hoog mogelijke kwaliteit van beheer realiseren. Rust, water en beweiding zijn de 3 beheerfactoren waar It Lege Midden de komende jaren op in wil zetten. Een slimme combinatie van deze factoren maakt dat er in tijd en ruimte voldoende broed- en opgroeigelegenheden zal zijn.

Mozaïekregisseur

Voor de uitvoering van flexibel beheer krijgt de mozaïekregisseur een belangrijke rol. De mozaïekregisseur staat naast de deelnemer en bepaald in het seizoen voor het maaien van de 1^e snede samen met de deelnemer waar last minute beheer via kuikenvelden nodig is. Eind mei en in juni bekijkt de mozaïekregisseur waar de maaidatum van zware pakketten uitgesteld moet worden, of checkt hij op wens van de deelnemer waar het maaien juist vervroegd kan worden. Hierin zijn de vogels leidend. Dit geldt ook voor de beweidingspakketten en de plasdrassen. De mozaïekregisseur werkt zo goed mogelijk samen met de deelnemer, maar krijgt namens het collectief wel de eindverantwoordelijkheid voor een goede planning en uitvoering van het beheer.

Randvoorwaarden deelname ANLB 2022

Deelnemer verklaart bij ondertekening van de beheerovereenkomst:

- Op een ANLB perceel pas na overleg en toestemming van de mozaïekregisseur landbouwkundige bewerkingen uit te voeren en het maaien uit te stellen op (delen van) percelen waar alarmerende vogels zijn.
- Op een ANLB perceel in het broedseizoen niet tussen zonsondergang en zonsopgang te maaien.
- ANLB percelen voor zover mogelijk vrij te houden van rommelbulten, onnodig hekwerk, boomopslag en rietkragen.
- Lid te worden van de plaatselijke vogelwacht.
- Er zorg voor te dragen dat er nazorg en nestregistratie plaatsvindt door de plaatselijke vogelwacht.
- Jaarlijks deel te nemen aan ten minste 1 excursie, bijeenkomst van de vogelwacht of kennisbijeenkomst georganiseerd of aanbevolen door het Collectief.
- Grondgebruikersverklaring af te geven aan elke jager die aan schadebestrijding wil doen.
- Via RVO een machtiging 'raadplegen percelen' af te geven aan het collectief.

***Landbouwkundige bewerkingen**

Onder de niet-toegestane landbouwkundige bewerkingen vallen het maaien, bloten, klepelen, rollen, slepen, scheuren, frezen, (her)inzaaien, doorzaaien, bemesten etc. Gedurende de rustperiode is het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen niet toegestaan.

#Definitie Vaste Mest

Vaste mest is de dikke fractie van mest met stro/hooi erin. Traditioneel is het stapelbare gecomposteerde (gerijpte) rundveemest uit de potstal/mestvaalt; hiervan is de positieve bijdrage voor weidevogels vastgesteld. De dikke fractie kan ook vanuit een mestscheider komen. Ook Compost en Bokashi vallen onder de definitie vast mest.

De vaste mest kan ook van paarden, schapen, geiten of varkens zijn. Pluimveemest valt niet onder vaste mest.

Kwaliteitscriteria per mozaïek / beheerde groep van percelen

Deelname aan weidevogelbeheer is mogelijk vanaf 50 broedparen per 100 ha. Bij de planning van het mozaïek is het belangrijk dat kuikenland in tijd en ruimte bereikbaar is voor weidevogelkuikens.

Daarnaast worden de volgende richtlijnen nagestreefd:

- 1 ha plasdras / 100 ha ANLB beheer
- > 20% van de oppervlakte ANLB is juniland waarvan minimaal 10% kruidenrijk grasland.
- > 20% van de oppervlakte ANLB is ingetekend als pakket hoog waterpeil.
- > 5% van de oppervlakte ANLB is randenbeheer.
- > 20% van de oppervlakte ANLB is beweiding waarvan minimaal 10% extensieve beweiding.
Indien beweiding niet mogelijk is, dan wordt deze oppervlakte ingezet als rust i.c.m. hoog waterpeil.

Ranking

Bij onvoldoende budget worden gebieden geselecteerd op basis van onderstaande rankingstabel.

Ecologische criteria	Toelichting/staffel	punten
Weidevogeldichtheid (broedpaar/100 ha) (basis 10/30/50)	15/40/60 (grutto/kritische soorten/totaal)	5
	20/60/100	8
	25/80/140	11
Waterpeil	Hoog waterpeil >20%	3
	Hoog waterpeil > 30%	5
Plasdras	>1%	2
	>2%	4
	>3%	6
Pollige vegetaties (Beweidingspakketten)	>20%	2
	>35%	4
Kuikenland	1,4 ha kuikenland en 0,7 kruidenrijk / brp grutto	4
Totaal te behalen punten		30

1. Grasland met rustperiode

Beheereisen

- Er wordt een rustperiode in acht genomen van 1 april tot datum y (zie pakketten) (1)

Aanvullende beheervoorschriften

- In de rustperiode vinden op het ANLB-perceel geen landbouwkundige bewerkingen* plaats.
- Beweiding is in de rustperiode niet toegestaan.
- Vóór de rustperiode géén bemesting met kunstmest.
- Indien bemesting vóór de rustperiode, dan met vaste mest[#] óf maximaal 10m³ drijfmest per hectare.
- Na de rustperiode zijn er geen beperkingen qua bemesting.

Pakketten

Rustperiode betreft de periode vanaf 1 april tot:

Pakket	a)1 juni	b)8 juni	c)15 juni	d)22 juni	e)1 juli

2. Kuikenvelden - LAST MINUTE beheer

Beheereisen

- Er wordt een rustperiode in acht genomen van datum x tot datum y (zie pakketten) (1)

Aanvullende beheervoorschriften

- Indien kuikenvelden in de vorm van randen worden aangelegd, dienen deze randen ten minste 6 meter breed te zijn.
- In de rustperiode vinden in de beheereenheid geen landbouwkundige bewerkingen* plaats.
- Kuikenvelden mogen op zijn vroegst op 1 juni worden gemaaid.
- De rustperiode begint op het moment dat er normaliter maaien zou plaatsvinden.

Pakketten

De rustperiode ligt in de periode 1 mei tot 1 augustus, en heeft een duur van tenminste:

Pakket	a) 2 weken	b) 3 weken	c) 4 weken	d) 5 weken	e) 6 weken

3. Plasdras

Beheereisen

- De ingetekende beheereenheid is volledig geïnundeerd. (100% drassig) (4)

Aanvullende beheervoorschriften

- Op minimaal 60% van het oppervlak van de beheereenheid is de laag water tussen 5 – 20 cm diep.
- *Advies*: Minimaal 1x bloten/maaien na 1 augustus i.v.m. behoud AAN(landbouw)-status perceel.
- Inundatie periode standaard tot 15 juni. De mozaïekregisseur kan vanaf 1 juni toestemming geven te stoppen met inundatie.

Pakketten

De inundatieperiode betreft de volgende periode:

- o) Van 15 februari tot 15 juni

Staffeling en Tarieven

Pakket (opp.)	*1000-1500 m ²	1500-2000 m ²	2000-2500 m ²	2500-3000 m ²	3000-3500 m ²	3500-4000 m ²	4000-4500 m ²	4500-5000 m ²	Etc.

*vb: De oppervlakte mag in het seizoen variëren tussen 1000-1500 m².

4. Legselbeheer

Beheereisen

- Er wordt aantoonbaar gezocht naar nesten. Gevonden nesten zijn geregistreerd (bijv. stalkaart of geo informatie). Voor specifieke soorten kan nestgelegenheid worden geplaatst. Gevonden nesten en/of kuikens worden beschermd en gevrijwaard van alle landbouwkundige bewerkingen, tenminste via enclaves van Minimaal 50 m² (alleen op grasland) of via het plaatsen van nestbeschermers of nestbescherming. (5)
Pakket c: Op bouwland wordt het nest gespaard door het tijdelijk te verplaatsen, door middel van een nestbeschermmer of door om het nest heen te werken.

Variant 1: Aanvullende beheervoorschriften

- Dit pakket wordt toegepast op percelen waar in het voorgaande jaar nesten zijn geregistreerd.
- Aan beide lange zijden van het perceel wordt een 4 meter brede rand niet bemest en gemaaid voor 15 juni.
- Beweiding is altijd toegestaan.

Pakket

- a) Legselbeheer op grasland
- c) Legselbeheer op bouwland

Variant 2: Aanvullende beheervoorschriften

- Dit pakket wordt toegepast op percelen waar in het voorgaande jaar nesten zijn geregistreerd.
- Legselbeheer in combinatie met pakket 5H, Kruidenrijke graslandrand, op een 4 meter brede rand rondom het perceel. Op deze 4 meter brede rand rondom het perceel wordt het tarief van pakket 5H uitbetaald.
Op de rest van het perceel geldt dan het tarief van €25 / ha

Pakket

- a.1) Legselbeheer op grasland
- c.1) Legselbeheer op bouwland

5. Kruidenrijk grasland

Beheereisen

- Uitsluitend pleksgewijs gebruik van chemische onkruidbestrijding op max. 10% van de oppervlakte, via handmatige bestrijding; en buiten de rustperiode. [7]
- Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten uit lijst b (zie www.itlegemidden.nl) zijn in een transect aanwezig in de periode van 1 april tot 1 oktober (groeiseizoen) [19]
- Er wordt een rustperiode in acht genomen van datum x tot datum y (1)

Aanvullende beheervoorschriften

- In de rustperiode vinden op het ANLb-perceel geen landbouwkundige bewerkingen* plaats.
- Het grasland mag jaarrond niet worden gescheurd en/of gefreesd.
- Het gras moet kort het voorjaar in. Eventueel d.m.v. bloten of nabeweiding.
- Uitsluitend bemesting met vaste mest[#] toegestaan buiten de rustperiode.
- Pakket d: *Ontwikkeling Kruidenrijk grasland*. I.v.m. vershraling is eerder maaien toegestaan na controle op nesten en na goedkeuring door een vegetatiedeskundige en de mozaïekregisseur. Per jaar wordt bekeken of dit pakket van toepassing is. Het (deel van een) perceel wordt 3x per jaar gemaaid en afgevoerd. Klepelen, scheuren, (her)inzaaien en bemesten is in het geheel niet toegestaan. (na)Beweiding is toegestaan vanaf 1 augustus.

Pakketten

Rustperiode betreft de periode vanaf 1 april tot:

Pakket	a)15 juni	b)22 juni	c)1 juli	d)22 mei

5H. Kruidenrijke graslandrand

Beheereisen

- Uitsluitend pleksgewijs gebruik van chemische onkruidbestrijding op max. 10% van de oppervlakte, via handmatige bestrijding; en buiten de rustperiode. [7]
- Minimaal 4 verschillende indicatorsoorten uit lijst b (zie www.itlegemidden.nl) zijn in een transect aanwezig in de periode van 1 april tot 1 oktober (groeiseizoen) [19]
- Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1 keer gemaaid en afgevoerd. (17)

Aanvullende beheervoorschriften

- De beheereenheid is vanaf de insteek van de watergang 4 meter breed, en wordt geheel rondom het perceel ingetekend.
- De beheereenheid wordt jaarrond niet bemest en er wordt geen bagger opgebracht.
- Maaien is niet toegestaan voor 15 juni m.u.v. de kopakker.
- Beweiding is altijd toegestaan.
- De beheereenheid mag niet worden gescheurd en/of gefreesd.
- Klepelen in de beheereenheid of het talud is niet toegestaan. Uitzondering hierop is het klepelen in het talud achter de draad als dit noodzakelijk is voor het verwijderen en kort houden van boom- en struikopslag.
- Het slotvuil mag worden afgevoerd of worden gedeponeerd en verwerkt d.m.v. bv. een wallenfrees. Afvoeren of verwerken dient vóór 1 april te gebeuren.

Optioneel: Ecologisch slootschonen

De sloot wordt ecologisch geschoond met een maaikorf of ecoreiniger. Hierbij wordt elk jaar minimaal 50% tot maximaal 80% van de sloot gereinigd.

Pakketten

- h) Kruidenrijke graslandrand
- h.1) Kruidenrijke graslandrand in combinatie met ecologisch slootschonen

6. Extensief beweid grasland

Beheereisen

- Beweiding is verplicht vanaf 1 mei tot datum y met minimaal 1 en maximaal 3 (GVE/ha) (8)

Aanvullende beheervoorschriften

- Van 1 april tot datum y (einddatum pakket) zijn landbouwkundige bewerkingen* niet toegestaan.
- Pakket d, e en f: bemesting jaarrond alleen toegestaan met vaste mest[#].

Pakketten

Beweiding verplicht van 1 mei tot:

Pakket	c)15 juni	c.3)22 juni	c.4)1 juli	c.5)15 juni	c.6)22 juni	c.7)1 juli

GVE-Normen

Omrekeningspercentages van dieren in grootvee-eenheden (GVE) zoals bedoeld in artikel 9, lid 2

Stieren, koeien en andere runderen ouder dan twee jaar en paardachtigen ouder dan zes maanden	1,0 GVE
Runderen vanaf zes maanden maar niet ouder dan twee jaar	0,6 GVE
Runderen jonger dan zes maanden	0,4 GVE
Schape en geiten	0,15 GVE

8. Hoog waterpeil

Beheereisen

- Door een tijdelijke, plaatselijk voorziening is het oppervlaktewaterpeil van 1 maart tot 15 juni minimaal 20 cm hoger dan eerste volgende watergang aangrenzend aan beheereenheid. (18)

Aanvullende beheervoorschriften

- Het oppervlaktewaterpeil naast de beheereenheid bereikt vanaf 1 maart ná de verhoging een peil t.o.v. de insteek van 40 centimeter of minder. Vanaf 1 april, 25 cm of minder t.o.v. de insteek.
- Beheerder zet het peil zodanig hoog zodat op de laagst gelegen delen de sloot buiten zijn oevers treed.
- Het pakket wordt 50 meter aan beide weerszijden van de sloot ingetekend.

Pakketten

d) Waterpeil is verhoogd tussen 1 maart tot 15 juni

4. Beweiding in dienst van de weidevogel

Beheereisen

- Het grasland wordt vanaf 1 maart en voor de rustperiode niet gemaaid [3]
- Het gewas wordt jaarlijks minimaal 1x gemaaid en afgevoerd (17)
- Er wordt aantoonbaar gezocht naar nesten. Gevonden nesten zijn geregistreerd (bijv. stalkaart of geo informatie). Voor specifieke soorten kan nestgelegenheid worden geplaatst. Gevonden nesten en/of kuikens worden beschermd via het plaatsen van nestbescherming bij beweiding (5)

Aanvullende beheervoorschriften

- In de rustperiode vinden op het ANLB-perceel geen landbouwkundige bewerkingen* plaats.
- In genoemde periode vindt op het ANLB perceel, rust of beweiding plaats. De tijdstippen, de duur, frequentie, intensiteit en systeem van beweiden is naar inzicht van de deelnemer, maar in dienst van de weidevogel.
- In genoemde periode is de vegetatie zodanig dat deze doorwaadbaar is voor weidevogelkuikens.

Pakketten

Rust- en beweidingsperiode vanaf 1 april tot:

Pakket	a.5)15 juni	a.6)22 juni	a.7)1 juli

4. Rustperiode / braak op bouwland (last minute)

Beheereisen

- Er wordt aantoonbaar gezocht naar nesten. Gevonden nesten zijn geregistreerd (bijv. stalkaart of geo informatie). Voor specifieke soorten kan nestgelegenheid worden geplaatst. Gevonden nesten en/of kuikens worden beschermd en gevrijwaard van alle landbouwkundige bewerkingen via een rustperiode van 1 april tot datum y (zie beschreven onder pakketten) (5)

Aanvullende beheervoorschriften

- In de rustperiode zijn bewerkingen en beweiding niet toegestaan.
- Er wordt een rustperiode in acht genomen van tenminste 1 april tot en met einddatum pakket. Als eerder dan 1 april legfels worden aangetroffen dan geldt de rustperiode vanaf het moment dat er legfels zijn geconstateerd en gemeld bij het collectief. In deze periode worden geen werkzaamheden uitgevoerd zoals zaaien, ploegen, frezen, schoffelen en eggen.

Pakketten

Rustperiode / braakstrook op bouwland van 1 april tot:

Pakket	b)15 mei	i)22 mei	j)1 juni					